Näringsutskottets betänkande 1984/85: 29

om förslag till lag om värdepappersmarknaden (prop. 1984/85: 157)

Ärendet

I detta betänkande behandlas

dels proposition 1984/85: 157 (finansdepartementet) med förslag till lag om värdepappersmarknaden,

dels två motioner som har väckts med anledning av propositionen,

dels fyra motioner från allmänna motionstiden med yrkanden om bl. a.
åtgärder för att stärka de små aktieägarnas ställning,
åtgärder för att förbättra informationen på aktiemarknaden,
åtgärder för att allmänt förbättra aktiemarknadens funktion.

Propositionen och motionerna redovisas i det följande.

Skrivelser i ärendet har inkommit dels från Finansbolagens förening, dels från Sveriges industriförbund och Stockholms handelskammare.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag, som framför allt innebär att s. k. insiderhandel med aktier – grundad på förtrolig företagsinformation – blir förbjuden. Ikraftträdandet av den nya lagen om värdepappersmarknaden skjuts dock upp från den 1 juli till den 1 oktober 1985. En framtida utvidgning av den berörda personkretsen diskuteras. Reservationer (m) har avgetts för en tidsmässig precisering av när förbudet i varje särskilt fall skall gälla och mot möjlighet till fängelsestraff annat än vid uppsåtliga grova brott. Utskottet finner det naturligt att man överväger ändrade grunder för finansbolagens bidrag till bankinspektionen. I en reservation (m) begärs en förutsättningslös prövning av dessa grunder. Tre motioner (m; c; fp) om åtgärder för att förbättra aktiemarknadens funktion, framför allt med tanke på de små aktieägarna, avstyrks av utskottet. I en gemensam borgerlig reservation krävs aktiva åtgärder av regeringen i det angivna syftet.

Propositionen

Huvudsakligt innehåll

I propositionen föreslås bl. a. att en ny lag om värdepappersmarknaden införs. Den nya lagen innehåller straffsanktionerade förbud mot s. k. insiderhandel med aktier och vissa andra värdepapper som getts ut av börsbolag eller OTC-bolag. Förbuden avser handel grundad på viss information om ett enskilt företag vilken ännu inte har offentliggjorts. Förbuden gäller i princip bara för dem som har viss anknytning till det företag informationen avser. Till denna krets räknas bl. a. ledande befattningshavare och större aktieägare i ett börsbolag eller OTC-bolag. Sådana personer är enligt lagen skyldiga att till Värdepapperscentralen VPC AB anmäla eget och vissa närståendes innehav av aktier m. m. i bolaget. Även ändringar i innehavet skall anmälas. Anmälningarna skall skickas vidare till bankinspektionen och förs där in i ett särskilt register, som är offentligt.

Förslaget innehåller vidare bestämmelser som ger bankinspektionen möjlighet att inhämta uppgifter från s. k. fristående fondpappersförvaltare, som inte står under inspektionens tillsyn. Bankinspektionen får också möjlighet att göra anmärkning mot missförhållanden som upptäcks i deras verksamhet.

I avvaktan på att erfarenheter vunnits av resultaten av den rekommendation rörande offentliggörande vid förvärv av större aktieposter m. m. som har utfärdats av Näringslivets börskommitté föreslås nu inte att några bestämmelser om rapportering av större ägarförändringar (s. k. flaggning) tas in i lagen. Inte heller föreslås några andra bestämmelser om en allmänt sett utökad marknadsövervakning.

Det föreslås att fondkommissionsbolag får möjlighet att godta OTC-aktier som säkerhet. Vidare föreslås att lagen (1908: 129 s. 1) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper upphävs och att vissa av lagens bestämmelser tas in i värdepappersmarknadslagen. Dessutom föreslås följdändringar i vissa andra lagar.

Härutöver föreslås ändringar i fondkommissionslagen (1979: 748) och lagen (1980: 2) om finansbolag. Ändringarna rör institutens bidrag till bankinspektionen för att täcka kostnaden för dess tillsyn.

Lagen om värdepappersmarknaden och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 1985.

Förslag

Regeringen föreslår att riksdagen antar förslag till

1. lag om värdepappersmarknaden,
2. lag om ändring i fondkommissionslagen (1979: 748),
3. lag om ändring i lagen (1979: 750) om rätt att förfoga över annan tillhöriga fondpapper,

4. lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100).
5. lag om ändring i konkurslagen (1921: 225),
6. lag om ändring i lagen (1949: 722) om pantlånerörelse.
7. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385),
[8]. lag om ändring i lagen (1980: 2) om finansbolag.

Lagförslagen 1–7 har granskats av lagrådet. Förslaget till lag om värdepappersmarknaden återges som *bilaga* (s. 23 f.). Förslagen 2–8 finns på s. 10–18 i propositionen.

Motioner

De motioner som har väckts *med anledning av propositionen* är

1984/85: 3129 av Staffan Burenstam Linder m. fl. (m), vari hemställs att riksdagen

1. beslutar att 8 § [första stycket 1] i regeringens förslag till lag om värdepappersmarknaden får den nedan redovisade lydelsen:

1. när han känner till en omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet om vilken upplysning lämnas i årsredovisning, delårsrapport eller årsbokslut, *som avses offentliggöras inom 30 dagar*, om omständigheten är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd,

2. beslutar att 28 § första och tredje styckena samt 29 § i regeringens förslag till lag om värdepappersmarknaden utformas så att överträdelse ej skall medföra fängelsestraff,

3. beslutar att lagen om värdepappersmarknaden samt de i propositionen framlagda förslagen till ändringar i existerande lagstiftning skall träda i kraft den 1 januari 1986,

4. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående finansbolagens och fondkommissionärernas bidrag för att täcka kostnaderna för bankinspektionens tillsynsverksamhet,

1984/85: 3130 av Per Westerberg (m), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs angående eventuell utvidgning av insiderbegreppet.

De motioner *från allmänna motionstiden* som behandlas här är

1984/85: 2062 av Rune Carlstein m. fl. (s), vari hemställs attt riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av lagregler som stoppar insiderspekulationerna på börsen,

1984/85: 2065 av Christer Eirefelt (fp) och Björn Molin (fp), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i

motionen anförts om en samordning av beredningen av åtgärder för en fungerande aktiemarknad och för att skydda småspararna.

1984/85: 2183 av Nils Åsling (c), vari – med motivering i motion 1984/85: 2181 – hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om åtgärder för att i samarbete med aktiemarknadens parter m. fl. påskynda arbetet för en enkel och rationell aktiehantering och jämlik informationsspridning på aktiemarknaden.

1984/85: 2738 av Margaretha af Ugglas (m), vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning som får i uppdrag att i samråd med näringslivets börskommitté framlägga förslag som syftar till en starkare ställning för de mindre aktieägarna.

Uppgifter i anslutning till motioner om aktiemarknaden

Bestämmelser om allemansfondernas styrelser

Med allemansfond – ett begrepp som inte förekommer i lag – avses en kapitalsparfond enligt lagen (1983: 890) om allemanssparande. En sådan fond är avsedd för sparande i svenska aktier och andra svenska värdepapper. Den förvaltas av ett fondbolag som bildas särskilt för detta ändamål. Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst sju ledamöter (13 §). Av dessa väljs flertalet och bland dem ordföranden av en fondandelsägarstämma. Av de övriga utses två av regeringen och minst en av bolagsstämman i fondbolaget. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter. Stämmans val av ledamöter och suppleanter skall beredas av en valberedning som utses av stämman. Vissa avvikelser gäller för företagsanknutna kapitalfonder.

I beslut om rösträtt för aktier i en kapitalsparfond deltar endast de ledamöter i fondbolagets styrelse som har utsetts av fondandelsägarstämman. Enligt kompletterande bestämmelser i aktiefondslagen (1974: 931) gäller följande (17 §). Beslut om utövande av rösträtt för aktier i fonden skall fattas för varje särskilt fall. Om rösträtt skall utövas, skall i beslutet anges noggranna anvisningar för röstningen.

Vissa utredningar

Röstvärdeskommittén (Ju 1984: 03) utreder frågan om röstvärdet för aktier. Ordförande är justitierådet Staffan Vängby; i övrigt har kommittén parlamentarisk sammansättning. Kommittén skall enligt direktiven (dir. 1984: 7) inrikta sitt arbete på att lämna ett förslag som gör det möjligt att avskaffa röstvärdesdifferenserna. Slutbetänkandet beräknas komma att avges under år 1985.

Regeringen har den 23 maj 1985 beslutat att en parlamentarisk kommitté skall tillkallas för *utredning av vissa ägar- och inflytandefrågor i svenskt näringsliv*. Utredningen skall kartlägga förändringar av ägande och inflytande samt analysera orsaker till och effekter av dessa förändringar. Det korsvisa ägandet – dvs. att storföretag ömsesidigt äger varandra – skall snabbutredas till februari 1986.

Utbildningsutskottet har i betänkandet UbU 1984/85: 34 behandlat tre motioner om en *utredning av maktförhållandena i Sverige*. Såsom där meddelas har regeringen i mars 1985 tillkännagivit att den avser att tillsätta en utredning med uppgift att kartlägga och analysera såväl den makt som utövas av näringslivet som den som utövas av myndigheter, organisationer och massmedier samt hur olika offentliga och privata intressen sammanvävs. Utredningen avses ske genom en forskargrupp som självständigt skall genomföra projektet.

Vissa regler rörande fusioner genom aktieförvärv

I det inregistreringskontrakt som ingås mellan Stockholms fondbörs och ett aktiebolag vars värdepapper inregistreras på fondbörsen ingår bl. a. följande bestämmelse (9):

Lämnar bolaget offentligt erbjudande om förvärv av aktier i annat bolag vilka noteras vid börsen eller på Svenska Fondhandlareföreningens särskilda kurslista, skall bolaget iaktta Näringslivets börskommittés rekommendationer av den 22 februari 1971 rörande offentligt erbjudande om aktieförvärv i och för samgående mellan bolag.

I de åberopade rekommendationerna sägs bl. a. följande (punkt II 3):

Alla ägare av ett och samma slags aktier skall så länge erbjudandet består och även därefter, i den mån icke särskilda omständigheter annat föranleder, av det erbjudande bolaget behandlas lika.

De sanktionsmedel som står till buds för börsstyrelsen om ett börsbolag bryter mot inregistreringskontraktet är börsstopp, avregistrering samt vite motsvarande högst tio gånger den årsavgift som bolaget senast har betalat.

Föreskrifter om information från börsföretag

Enligt 19 § lagen (1979: 749) om Stockholms fondbörs krävs för inregistrering av fondpapper en utfästelse av utgivaren eller den som har trätt i hans ställe att offentliggöra upplysningar om verksamheten. Densamme är enligt 23 § skyldig att lämna börsstyrelsen vissa uppgifter. En närmare redogörelse för informationsåtagandena har lämnats i näringsutskottets betänkande NU 1983/84: 38 (s. 4 f.).

Tidigare riksdagsbehandling av frågan om vissa riktade aktieemissioner

Lagutskottet behandlade våren 1984 en motion (LU 1983/84: 29) (m) som gick ut på att möjligheterna att göra riktade aktieemissioner mot kontant betalning skulle avskaffas. Lagutskottet erinrade om att de nuvarande reglerna om nyemission – i aktiebolagslagen (1975: 1385) – tillkom år 1963 och år 1975 överfördes till den nya aktiebolagslagen i huvudsakligen oförändrat skick. Vidare anförde lagutskottet (s. 14 f.):

1973 års reform gav också bolagen rätt att ge ut konvertibla skuldebrev och skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning av aktier. Syftet med de nya reglerna var att bolagens möjligheter att dra till sig nytt kapital skulle öka. Som närmare framgår av redogörelsen [i betänkandet] övervägdes den av motionärerna aktualiserade frågan ingående i lagstiftningsärendet. Vad som därvid anfördes angående behovet för bolagen att kunna göra riktade kontantemissioner äger enligt utskottets mening alltjämt giltighet. Utvecklingen under senare år har sålunda visat att företagen genom riktade emissioner kunnat dra till sig nytt kapital i en omfattning som inte varit möjlig om de gamla aktieägarna i första hand skulle haft rätt att teckna de nya aktierna. Enligt inhämtade upplysningar tillfördes enbart de bolag vars aktier noteras på fondbörsens A1-lista tillhopa 3,7 miljarder kronor genom riktade emissioner under 1983. Möjligheten till riktade emissioner har visat sig särskilt värdefull genom att bolagen i betydande utsträckning kunnat placera aktier utomlands, något som inte varit genomförbart om aktieägarna haft företrädesrätt. Utskottet vill också peka på att de riktade emissionerna är av betydelse för utvecklingen av OTC-marknaden. Sammanfattningsvis konstaterar utskottet således att riktade emissioner utgör en väsentlig källa för företagens kapitalförsörjning. Såvitt känt är några olägenheter inte förknippade med det nuvarande systemet.

Med anledning av vad som anförs i motionen vill utskottet stryka under att reglerna om avsteg från aktieägarnas företrädesrätt vid nyemission självfallet inte får utnyttjas i illojala syften. Den strängt sanktionerade bestämmelsen om att bolagsstämman inte får fatta beslut som är ägnat att ge någon en otillbörlig förmån till bolagets eller aktieägares nackdel ger enligt utskottets mening klart uttryck för grundsatsen att bolagsorganen är skyldiga att handla lojalt mot en aktieägarminoritet. Tillsammans med andra minoritetsskyddsregler i ABL ger bestämmelsen ett tillräckligt skydd mot otillbörliga förfaranden i samband med riktade nyemissioner. Utskottet vill också peka på att i bolagsordningen kan tas in bestämmelser varigenom möjligheten att avvika från aktieägares företrädesrätt hindras eller försvåras. Utskottet erinrar vidare om vad som uttalades i 1973 års lagstiftningsärende, nämligen att beslut om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt i och för sig kan utformas så att företrädesrätt förbehålls en viss grupp aktieägare, men för att så skall kunna ske fordras objektivt godtagbara skäl. Som utskottet framhöll torde det vara synnerligen ovanligt att godtagbara skäl kan åberopas för att endast vissa aktieägare skall ha företrädesrätt att teckna aktier i en kontantemission.

Riksdagen följde lagutskottet och avslog motionen.

Utskottet

Inledning

Värdepappersmarknaden är föremål för ett omfattande regelsystem, i vilket ingår såväl lagar, andra författningar och avtalsvillkor som rekommendationer utan formellt bindande verkan. Detta regelsystem har under de senaste åren tilldragit sig betydande intresse mot bakgrund av stigande aktiekurser, ökad omsättning av aktier, uppmärksammade stora aktietransaktioner – ibland av spekulativ natur – och ett vidgat aktiesparande. För ett år sedan beslöt riksdagen på regeringens förslag om ändringar i två av de centrala lagarna på området, nämligen fondkommissionslagen (1979: 748) och lagen (1979: 749) om Stockholms fondbörs (prop. 1983/84: 163, NU 1983/84: 38, rskr. 1983/84: 381). När det gällde en del av de önskemål som aktualiserades i det sammanhanget kunde hänvisas till att värdepappersmarknadsutredningen i sitt betänkande (SOU 1984: 2) hade föreslagit ökad kontroll från statens sida av en del uppmärksammade företeelser. I proposition 1984/85: 157 har regeringen nu på grundval av det betänkandet lagt fram förslag till bl. a. en ny lag om värdepappersmarknaden.

Lagförslagets innebörd har redovisats i det föregående (s. 2). Ett huvudsyfte är att motverka att personer med nära anknytning till ett aktiebolag missbrukar förtrolig information om bolagets förhållanden genom s. k. insiderhandel med aktier och andra värdepapper. Sedan år 1972 finns i det syftet en lagstadgad registrering av vissa aktieinnehav. Den föreslås nu bli kompletterad med ett uttryckligt förbud för de berörda personerna att i vissa situationer köpa eller sälja aktier i de bolag där de har insynsställning. Bankinspektionens övervakningsfunktion skall samtidigt förstärkas.

Den nya lagen ersätter två äldre lagar och ger anledning till följdändringar i några andra lagar. En del lagändringar utan direkt samband med bestämmelserna i den nya lagen föreslås också i propositionen. Några av dem gäller s. k. OTC-aktier, dvs. sådana aktier i små och medelstora företag som det drivs organiserad handel med vid sidan av fondbörsen. Enligt ett tillägg i fondkommissionslagen (21 §) skall fortsättningsvis även OTC-aktier få godtas som säkerhet för kredit hos fondkommissionsbolag. När pantsatta OTC-aktier skall försäljas bör det få ske på OTC-aktiemarknaden. Detta kräver ändring i de bestämmelser om pantrealisation som finns i lagen (1979: 750) om rätt att förfoga över annan tillhöriga fondpapper, konkurslagen (1921: 225) och lagen (1949: 722) om pantrörelse. Vidare föreslås ändrade bestämmelser i fondkommissionslagen och lagen (1980: 2) om finansbolag beträffande företagens bidrag för att täcka kostnaderna för bankinspektionens tillsynsverksamhet.

Endast två motioner har väckts med anledning av propositionen, och av dem är det bara den ena som går ut på omedelbara avvikelser från regering-

ens förslag. Av motioner från allmänna motionstiden tas här upp dels en som efterlyser lagstiftning mot insiderspekulationer, dels – i ett avslutande avsnitt – tre som gäller skilda åtgärder i syfte att förbättra förhållandena på aktiemarknaden.

Utskottet går i det följande in på de frågor som diskuteras i motionerna. Regeringens förslag i övriga delar föranleder ingen erinran från utskottets sida och tillstyrks alltså.

Förbud mot insiderhandel

I vid mening kan det betraktas som insiderhandel så snart någon köpare eller säljare av aktier eller liknande värdepapper utnyttjar information, som inte har nått intressenterna på marknaden, för att uppnå kursvinster eller undvika kursförluster. I praktiken ges begreppet en mera begränsad innebörd. Bestämmelserna i lagen (1971: 827) om registrering av aktieinnehav tar sikte på sådana personer som på grund av sin ställning i eller anknytning till företaget har särskilda möjligheter att före andra få del av väsentliga och konfidentiella nyheter som kan påverka värderingen av aktier etc. i företaget. Styrelseledamot och suppleant för sådan, verkställande och vice verkställande direktör, revisor och revisorsuppleant samt chef för bolagets bokföring eller medelsförvaltning hör till denna kategori. Den nya lagen utvidgar personkretsen. Utom de nyss uppräknade skall i förekommande fall bland dem som har insynsställning i bolaget räknas också de som har motsvarande befattningar i moderföretaget. Även en ledande befattningshavare i ett dotterföretag skall – enligt redan tillämpad praxis – anses ha insynsställning om han normalt kan antas få tillgång till förtrolig information om ett sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget. Den som har ett stadigvarande uppdrag hos bolaget som ger tillgång till förtrolig information om detta inkluderas också. Från principiell synpunkt mest betydelsefullt är kanske att en fysisk person som – ensam eller tillsammans med närstående, vilken kan vara även juridisk person, – har aktier svarande mot minst 5 % av aktiekapitalet eller rösterna därmed anses ha kommit i insynsställning. Vid remissbehandlingen har argument anförts både för en utvidgning och för en inskränkning av den personkrets som skall tillskrivas insynsställning. I propositionen understryks att utredningens förslag, som regeringen har gjort till sitt, anknyter till den nuvarande lagen om registrering av vissa aktieinnehav. Det är alltså fråga om en krets vars storlek är någorlunda känd, framhålls det; man vet av erfarenhet att den administrativa hanteringen går att klara. En ytterligare utvidgning skulle kunna medföra svårigheter när det gäller administration och kontroll. Föredragande statsrådet säger sig utgå från att bankinspektionen särskilt kommer att följa hur den förordade avgränsningen fungerar. Om det sedan tillräckliga erfarenheter har vunnits visar sig att kretsen är för snäv får frågan om en utvidgning ytterligare övervägas.

tillägger han. Och han konstaterar avslutningsvis att det inte heller finns anledning att krympa kretsen i förhållande till utredningens förslag.

Personkretsens avgränsning är ämnet för motion 1984/85: 3130 (m), den ena av de motioner som har föranletts av propositionen. Befattningshavare i ett företag med stora ägarintressen i ett annat bolag anses enligt regeringens förslag inte ha insynsställning i detta bolag annat än om de tillhör dess styrelse, framhåller motionären. Detta skulle kunna gälla styrelseordföranden eller verkställande direktören i en koncern som har exempelvis 20% av aktierna i ett annat börsbolag, om koncernen låter sig representeras i styrelsen genom andra befattningshavare.

Utskottet vill betona att frågan om personkretsens avgränsning är både viktig och komplicerad. Det grundläggande motivet för insiderlagstiftningen är att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden skall bevaras. Den som placerar sina medel i värdepapper som ett företag har utgivit skall kunna lita på att inte andra placerare får väsentligt bättre utbyte genom att utnyttja ett informationsförsprång som de har fått genom förtrolig information om samma bolag.

Om den mera aktiva reglering av insiderhandeln som nu skall införas lämnar uppenbara luckor för vissa grupper av personer med tillgång till förtrolig företagsinformation kommer lagstiftningen knappast att få den förtroendeskapande effekt som är avsedd. Om den krets som åläggs särskilda restriktioner görs för vid, riskeras å andra sidan att det blir svårt att utöva tillräcklig kontroll, något som kan leda till att förbudet mot insiderhandel i sin helhet förfelar sin verkan. Med de förutsättningar som nu föreligger anser utskottet att regeringens förslag representerar en rimlig avvägning i detta hänseende. Utskottet tillstyrker alltså att den personkrets som skall anses ha insynsställning bestäms så som sker i 6 § förslaget till lag om värdepappersmarknaden.

Samtidigt anser dock utskottet att frågan om personkretsens avgränsning bör övervägas ytterligare. Det exempel som lämnas i motion 1984/85: 3130 (m) är enligt utskottets mening beaktansvärt. En annan kategori av personer som synes förtjäna uppmärksamhet är de aktieplacerande institutionernas portföljförvaltare. Sveriges aktiesparares riksförbund har i sitt remissyttrande över värdepappersmarknadsutredningens betänkande pläderat för att den krets som anses ha insynsställning skulle vidgas till att omfatta "personer underställda bolagets eller koncernens verkställande ledning med huvudsaklig uppgift att för bolagets räkning agera på värdepappersmarknaden"; även andra institutioner än bolag torde dock böra komma i blickfältet. Utskottet vill också fästa uppmärksamheten på att bankinspektionen säger sig i sin verksamhet ha mött fall då personer med ett avgörande inflytande på juridiska personers placeringar har missbrukat sin ställning för att göra inkomstbringande affärer.

Utskottet tar fasta på föredragande statsrådets nyss återgivna uttalande

om att bankinspektionen skall följa de nya bestämmelsernas verkningar i praktiken och att det skall finnas beredskap för en ny prövning av frågan om personkretsens avgränsning. Någon särskild framställning till regeringen i denna sak finner utskottet därför inte erforderlig. Detta innebär att motion 1984/85: 3130 (m) torde kunna lämnas utan särskild åtgärd.

En annan betydelsefull fråga är vilka förfaranden som skall anses innebära obehörigt utnyttjande av förtrolig företagsinformation. I detta sammanhang aktualiseras det s.k. *väsentlighetsrekvisitet*, som berörs i ett yrkande i motion 1984/85: 3129 (m). Enligt 8 § i den föreslagna nya lagen får den som har insynsställning inte köpa eller sälja aktier m. m. i bolaget när han känner till en omständighet i bolagets eller dess moderbolags verksamhet som det lämnas upplysning om i årsredovisning, delårsrapport eller årsbokslut "som ännu ej offentliggjorts". Förbudet gäller dock bara under förutsättning att uppgiften är ägnad att väsentligt påverka kursen på aktierna när den blir allmänt känd. I den nämnda motionen föreslås att den citerade satsen skall bytas ut mot "som avses offentliggöras inom 30 dagar". Det är angeläget, menar motionärerna, att personer som tillhör insiderkategorin inte fullständigt hindras att handla med företagets aktier. Av rättssäkerhetsskäl är det då väsentligt att det klart framgår när ett förbud inträder. I praktiken kan det nämligen vara svårt att ta hänsyn till små förändringar i företagets situation vilka inträffar gradvis. Sveriges industriförbund och Stockholms handelskammare har i skrivelse till utskottet framfört samma önskemål, vilket de för övrigt tidigare har gett uttryck åt i ett gemensamt remissyttrande över värdepappersmarknadsutredningens betänkande.

Även i propositionen betonas att det av rättssäkerhetsskäl är viktigt att det så snart som möjligt anges vilka händelser i ett bolag som är så viktiga att de måste vara allmänt kända innan de personer som omfattas av bestämmelsen får handla med aktier i bolaget. I motiveringen (s. 40, 89) utvecklar föredragande statsrådet närmare hur bestämmelsen bör tolkas. Han knyter därvid an till de allmänna bestämmelserna om informationsskyldighet i fondbörsens inregistreringskontrakt och fondkommissionärernas market-maker-avtal. Väsentlighetsrekvisitet innebär emellertid att det ställs högre krav än enligt dessa bestämmelser för att en händelse skall falla inom det straffbelagda området. En kursändring sägs böra beaktas som väsentlig om den uppgår till 10%. En regel om att förbud inträder 30 dagar före offentliggörandet av årsredovisning etc. skulle, hävdar föredragande statsrådet, innebära ett stelare system som rimmar mindre väl med den föreslagna lösningen.

Utskottet finner att övervägande skäl talar mot en trettiodagarsregel och avstyrker därför motionsyrkandet om att en sådan tidsmässig precisering skall innefattas i väsentlighetsrekvisitet.

En annan invändning i motion 1984/85: 3129 (m) som också har sin motsvarighet i de två nämnda näringslivsorganisationernas framställning gäller vissa *straffbestämmelser* i lagförslaget. En uppsåtlig men icke grov överträdelse av förbuden mot obehörigt utnyttjande av förtrolig företagsinformation skall enligt 28 § medföra straff i form av böter eller fängelse i högst sex månader; detsamma gäller en överträdelse som görs av grov oaktsamhet. Samma straffsats anges i 29 § för fall då någon uppsåtligen eller av oaktsamhet missköter vissa förpliktelser i form av anmälningsskyldighet m. m. Med hänsyn till att lagstiftningen är ny bör, sägs det i motionen, tillräcklig påföljd i normalfallet vara böter och förverkande av uppkommen vinst (varom stadgas i 31 §). En kraftigare straffsanktion skulle i kombination med ett osäkert läge kunna leda till att personer i insynsställning i alltför hög grad avstår från att engagera sig som aktieägare i de bolag som de är knutna till.

Den av motionärerna påtalade straffsatsen överensstämmer med vad som i stor utsträckning gäller i likartade fall inom specialstraffrätten. Att möjlighet finns att ådöma fängelsestraff hindrar inte att domstolarna skulle kunna anse att det, som motionärerna menar, "i normalfallet" är tillräckligt med bötesstraff. Att ett grovt brott mot insiderförbudet skall kunna föranleda ett upp till tvåårigt fängelsestraff, något som godtas av motionärerna, talar för att ett kortare fängelsestraff bör kunna ifrågakomma vid mindre allvarliga brott. Utskottet anser att riksdagen med förtroende bör kunna överlämna åt domstolarna att med ledning av den nya lagen och dess förarbeten avgöra vad som i det särskilda fallet är ett skäligt straff inom den latitud som regeringen har föreslagit. Motionsyrkandet om att straffet utom när brottet är grovt skall begränsas till böter avstyrks följaktligen av utskottet.

I samma motion begärs – även det i linje med de nämnda näringslivsorganisationernas önskemål – att *ikraftträdandet* av den föreslagna lagstiftningen skall senareläggas till den 1 januari 1986. Information och införande av nya rutiner kräver tid, framhålls det.

Utskottet anser liksom motionärerna att det skulle vara mindre tillfredsställande om lagstiftningen skulle träda i kraft endast någon månad efter riksdagens beslut därom och kanske bara några dagar efter publiceringen av de aktuella lagarna. En lämplig tidpunkt för de nya bestämmelsernas ikraftträdande är enligt utskottets mening den 1 oktober 1985. Utskottet förordar detta datum i stället för den 1 juli 1985 utom när det gäller den föreslagna ändringen i lagen om finansbolag, vilken utskottet återkommer till, och de lagändringar som gäller pantrealisation (se s. 7). En sådan senareläggning innebär att de synpunkter som har föranlett det nu berörda yrkandet i motion 1984/85: 3129 (m) i huvudsak blir tillgodosedda.

I motion 1984/85: 2062 (s), som väcktes under allmänna motionstiden, begärs att riksdagen skall göra ett *uttalande till regeringen* om behovet av

lagregler som stoppar insiderspekulationerna på börsen. Motionen får anses ha blivit tillgodosedd genom att regeringen har lagt fram förslaget till lag om värdepappersmarknaden. Yrkandet om en framställning till regeringen bör följaktligen avslås av riksdagen.

Finansbolagens och fondkommissionärernas bidrag för att täcka tillsynskostnader

Liksom övriga institut som står under tillsyn av bankinspektionen skall fondkommissionärerna och finansbolagen årligen erlägga bidrag för att täcka kostnaderna för tillsynsverksamheten. Bidragen bestäms av regeringen inom ramar som riksdagen har angett i lag.

En fondkommissionär kan enligt fondkommissionslagen åläggas att betala högst 3% av det sammanlagda beloppet av de provisioner som han under närmast föregående räkenskapsår har uppburit på de avtal som han har slutit i fråga om köp eller försäljning av värdepapper. Nu föreslås i stället att bidraget skall beräknas på sammanlagda beloppet av intäkterna i rörelsen under motsvarande tidsperiod och få utgöra högst 1,5% av detta belopp. Härigenom kommer fondkommissionärerna att få bidra även till kostnaderna för övervakning av värdepappersmarknaden. Utskottet tillstyrker detta förslag, som det inte har riktats någon invändning mot.

För finansbolagens del baseras bidraget på nettovärdet av tillgångarna i bolagets finansieringsverksamhet under närmast föregående kalenderår. För närvarande får bidraget inte överstiga 0,005% av detta värde. I propositionen föreslås att talet skall höjas till 0,02%. Samtidigt meddelas att bidragsuttaget för år 1985 avses bli begränsat till 0,01%.

Finansbolagens förening har först i yttrande till regeringen och sedan i en skrivelse till näringsutskottet riktat invändningar mot beräkningsmetoden och även mot bidragsnivån, för så vitt denna blir högre än vad regeringen har räknat med för år 1985. De större finansbolagen drabbas orimligt hårt av den nuvarande schablonberäkningen, hävdar föreningen. Bidraget borde enligt föreningens mening delas upp i en fast del, lika för alla finansbolag, och en rörlig del som varierar med balansomslutningen. För framtiden skulle man kunna tänka sig ett system enligt vilket bankinspektionen debiterar varje finansbolag efter använd tid.

Föredragande statsrådet gör i propositionen först det självklara påpekandet att kostnaderna för bankinspektionens tillsyn av finansbolagen skall täckas av dessa. En sådan uppdelning som Finansbolagens förening har föreslagit tillämpas inte beträffande någon annan institutsgrupp som står under bankinspektionens tillsyn, påpekar han och tillägger att det enligt hans mening inte finns tillräcklig anledning att ändra sättet för beräkning av bidraget.

Även denna sak har tagits upp i motion 1984/85: 3129 (m). Motionärerna deklarerar först att bankinspektionens tillsynsverksamhet inte får bli allt-

för resurskrävande. Ett system med debitering efter tidsåtgång skulle kunna vara ett incitament för finansbolag och andra att vara inspektionen behjälpliga på olika sätt, t. ex. genom att ordna sin redovisning på ett överskådligt sätt, menar motionärerna. De vill att riksdagen skall uttala sig för att regeringen låter utvärdera om bankinspektionens värderingssystem i framtiden skulle kunna – för finansbolagens och fondkommissionärernas del – utformas enligt andra principer än för närvarande.

Utskottet godtar det nu berörda förslaget till ändring i lagen om finansbolag och utgår då från att uttaget av bidrag från finansbolagen under år 1985 kan begränsas till 0,01 % av underlagssumman. Vad bidragsuttaget i framtiden beträffar anser utskottet inte att det finns förutsättningar för ett beslut nu om ändrade beräkningsgrunder. Att en uppdelning på en fast och en rörlig del inte har tillämpats hittills hindrar givetvis inte att en sådan avgiftsmodell kan övervägas. Utskottet finner det naturligt att bankinspektionen och Finansbolagens förening tillsammans prövar om de kan konstruera en ändrad metod, som båda parterna kan godta, för fördelning av bankinspektionens kostnader för tillsyn av finansbolagen. Någon framställning från riksdagen till regeringen i detta ärende anser utskottet inte vara erforderlig.

Aktiemarknaden m. m.

Till sist tar utskottet till samlad bedömning upp tre motioner som alla går ut på att aktiemarknadens funktion skall förbättras i olika avseenden.

Motion 1984/85: 2065 (fp) är främst inriktad på proceduren för överväganden på detta område. Utgångspunkten är att aktiesparandet har breddats så att det nu finns över en miljon aktieägare i Sverige. Denna utveckling borde, menar motionärerna, följas av åtgärder som skyddar småspararna på börsen. Fyra önskemål framförs. (1) Styrelserepresentationen i allemansfonderna bör breddas, och fonderna bör uppträda mer aktivt som ägare. (2) Den graderade rösträtten för aktier bör tas bort när det gäller nya aktier på börsens A-lista. (3) Olika möjligheter att minska det korsvisa ägandet inom näringslivet – bl. a. slopande av skattefriheten för s. k. organisationsaktier – bör utredas. (4) Informationen om enskildas aktieaffärer bör förbättras genom åtgärder som innebär att aktieaffärerna snabbt kan bli offentliga. Motionärerna påpekar att dessa frågor på olika sätt är under behandling. Det är uppenbart, hävdar de, att de olika utrednings- och beredningsinsatserna borde samordnas, gärna inom ramen för en "maktutredning". En fortsatt uppsplittring sägs försvåra åtgärder för att få aktiemarknaden att fungera bättre och för att skydda småspararna.

En liknande önskelista presenteras i motion 1984/85: 2738 (m), där det begärs en utredning som i samråd med Näringslivets börskommitté skulle lägga fram förslag syftande till en starkare ställning för de mindre aktieägarna. Även i denna motion hänvisas till ett stigande intresse hos allmän-

heten för aktier och aktiemarknad. En allvarlig sak är emellertid enligt motionären att hushållens andel av aktieägandet har sjunkit snabbt – från 57 % år 1970 till 22 % år 1983. Utan hushållen – dvs. allmänheten – som en vital del av aktiemarknaden kommer efterfrågan på god information och justa spelregler att minska, befarar motionären. I första hand borde därför skattesystemet reformeras. Därom framförs yrkande i en särskild motion. En rad åtgärder av annat slag efterlyses också.

De punkter i motionärens program som näringsutskottet har att uppmärksamma är i korthet följande, vilka här numreras i anslutning till den förra uppräkningen. (3) Korsägandet (eller cirkelägandet) i näringslivet bör ifrågasättas. Förutom skärpta skatteregler kunde man tänka sig bestämmelser som förhindrar utövande av rösträtt vid korsägande. (2) Reglerna för graderad rösträtt bör ses över. (5) Minoritetsskyddet vid s. k. take-over bids eller fusioner genom aktieförvärv bör stärkas genom att det vid brott mot gällande regelverk görs möjligt att rikta en sanktion direkt mot styrelsen i det anbudsgivande företaget. Förslag härvid bör utarbetas av börsstyrelsen i samarbete med näringslivets börskommitté. (6) Den information som lämnas till aktieägarna bör vara korrekt och fullständig, och kvaliteten på emissionsprospekten måste upprätthållas. Även härvidlag efterlyses insatser av de båda nyssnämnda organen. (7) Möjligheten – enligt 4 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975: 1385) – att genomföra riktade kontantemissioner till icke aktieägare bör upphävas, då den åsidosätter de gamla ägarnas företrädesrätt och sålunda urholkar ägandets innehåll.

I en på skattefrågor inriktad motion om ett "folksparande" i aktier finns motiveringen till ett yrkande som framförs i motion 1984/85: 2183 (c). Det går ut på att regeringen skall vidta åtgärder för att i samarbete med parterna på aktiemarknaden m. fl. påskynda arbetet för – med fortsättning av tidigare numrering – (8) en enkel och rationell aktiehantering och (6) jämlik informationsspridning på aktiemarknaden. Vad som i dessa ämnen sägs i huvudmotionen är blott att formerna för aktiehantering är ålderdomliga och att det beträffande hushållens aktiesparande råder en ojämlikhet i informationshänseende som diskriminerar hushållen gentemot de professionella institutionerna.

I anslutning till den redogörelse som har lämnats inledningsvis vill utskottet först kortfattat kommentera de olika sakfrågor som motionärerna har tagit upp. Därvid vill utskottet också erinra om att flera av dessa frågor våren 1984 berördes i utskottets betänkande NU 1983/84: 38 om ändringar i börs- och fondkommissionslagstiftningen, m. m.

(1) Regler om sammansättningen av *allemansfondernas styrelser* finns i lagen (1983: 890) om allemanssparande. De lägger i en fondandelsägarstämmas händer att välja flertalet av ledamöterna, bland dem ordföranden. Två av ledamöterna utses av regeringen, något som de borgerliga partierna motsatte sig vid de nuvarande reglernas tillkomst hösten 1983. I beslut om rösträtt för aktier i en allemansfond deltar endast de ledamöter som har

utsetts av stämman. Vidare gäller att beslut om utövande av rösträtt skall fattas för varje särskilt fall och ge noggranna anvisningar för röstningen. Sammanfattningsvis är det alltså ytterst fondandelsägarna själva som i huvudsak svarar för styrelsens sammansättning och som avgör om rösträtten för fondens aktier skall utnyttjas.

(2) Frågan om *röstvärdet för aktier* utreds av en särskild kommitté som enligt direktiven skall inrikta sitt arbete på att lämna förslag som gör det möjligt att avskaffa röstvärdesdifferenserna. Utredningsarbetet avses bli avslutat under år 1985.

(3) Att studera *det korsvisa ägandet* inom näringslivet blir en av huvuduppgifterna för en parlamentarisk kommitté som – enligt beslut av regeringen den 23 maj 1985 – skall utreda vissa ägar- och inflytandefrågor i svenskt näringsliv. Ämnet skall snabbutredas till februari 1986.

(4) Ökad *information om enskildas aktieaffärer* blir tillgänglig genom det insynsställningsregister som bankinspektionen skall föra enligt 25 § i den föreslagna lagen om värdepappersmarknaden. I vad mån de registrerade uppgifterna – som särskilt kommer att belysa större ändringar i de berörda personernas aktieinnehav – skall publiceras blir det liksom hittills i praktiken massmedierna som kommer att bestämma.

(5) Minoritetsskyddet vid *fusioner genom aktieförvärv* (take-over bids) kommer till uttryck i den centrala regel om likabehandling av aktieägare som ingår i fondbörsens inregistreringskontrakt. Som framhålls i motion 1984/85: 2738 (m) har börsstyrelsen, om ett företag åsidosätter kontraktets regler, möjlighet till olika sanktioner mot företaget, i sista hand avregistrering av dess aktier. Denna påföljd har utnyttjats i ett fall som torde åsyftas i motionen; det berördes i en motsvarande motion förra året. Utformningen av inregistreringskontrakten och det därtill knutna sanktionssystemet är i första hand en fråga för börsstyrelsen.

(6) Vad gäller förbättrad *information till aktieägarna och allmänheten* från börsföretagens sida bör observeras att de nyssnämnda inregistreringskontrakten innefattar långtgående åtaganden om informationsplikt även med sikte på allmänhetens behov. Det står klart att börsstyrelsen ägnar ett betydande intresse åt informationsfrågorna. Den kan också, på grundval av kontrakten, tillgripa olika slags sanktioner mot börsföretag som är försumliga i detta hänseende. En nyhet på informationsområdet är den rekommendation rörande offentliggörande vid förvärv av större aktieposter m. m. (s. k. flaggning) som har utfärdats av Näringslivets börskommitté år 1983 – med ändring år 1984 – och som har föranlett regeringen att inte ta in några motsvarande bestämmelser i förslaget till lag om värdepappersmarknaden (se prop. s. 57–63).

(7) Frågan om *riktade emissioner* behandlades av lagutskottet våren 1984 med anledning av en motion vari – av bl. a. samma motionär som nu – förespråkades att aktiebolagen skulle ändras så att möjligheterna att göra riktade emissioner mot kontanter skulle upphöra. Lagutskottet av-

styrkte enhälligt motionen, som också avslogs av riksdagen. Motiveringen för detta ställningstagande var, som framgår av det föregående (s. 6), att bestämmelser i aktiebolagslagen ger tillräckligt skydd mot otillbörliga förfaranden i samband med riktade nyemissioner.

(8) Lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering och tillkomsten av Värdepapperscentralen VPC AB, vars verksamhet är baserad på denna lag, har möjliggjort en väsentligt mera *enkel och rationell aktiehantering* än det system som tillämpades tidigare och fortfarande tillämpas av mindre bolag. Inom VPC pågår i samarbete med andra intressenter en utredning som siktar till en avsevärd ytterligare förenkling av aktiehanteringen.

Motionärernas önskemål i sak avser, som har framgått av denna genomgång, en rad skilda frågor av olika dignitet. I några fall pågår utredning. I andra får den reglering som finns anses vara till fyllest. Initiativet till förändringar ligger i vissa fall hos organ som börsstyrelsen eller allemansfondernas styrelser, vilka inte är åtkomliga för direkt statlig styrning. Som utskottet framhöll i motsvarande sammanhang förra året (NU 1983/84: 38 s. 13) är det med hänsyn till fondbörsens fristående ställning en grannlaga uppgift för regeringen att utverka att en viss utredning skall bli utförd genom börsstyrelsens försorg. Detsamma gäller, som utskottet också påpekade, än mer Näringslivets börskommitté, som är ett helt privat organ.

Mot här angiven bakgrund avstyrker utskottet yrkandet i motion 1984/85: 2738 (m) om en utredning som skall arbeta i samråd med Näringslivets börskommitté. Inte heller finner utskottet skäl för en sådan framställning till regeringen om aktiehantering och om informationsspridning på aktiemarknaden som – med påfallande knapphändig motivering – föreslås i motion 1984/85: 2183 (c). Tanken att sådana utredningsinsatser och initiativ av skilda slag som berörs i motion 1984/85: 2065 (fp) skulle samordnas inom ramen för den aviserade maktutredningen eller på annat, liknande sätt framstår som klart orealistisk. Självfallet får det förutsättas att regeringen, i den mån hithörande frågor i första hand skall behandlas i statlig regi, genomför det mått av samordning som är lämpligt. Sammanfattningsvis avstyrker utskottet alltså de tre nu nämnda motionerna.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *personkretsens avgränsning*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85: 3130 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.
2. beträffande *väsentlighetsrekvisitet i fråga om förtrolig företagsinformation*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85: 3129 yrkande 1 antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om värdepappersmarknaden i vad avser 8 §.

3. beträffande *straffbestämmelser*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85: 3129 yrkande 2 antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om värdepappersmarknaden i vad avser 28 och 29 §§,
4. beträffande *förslaget till lag om värdepappersmarknaden i övrigt*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om värdepappersmarknaden, i den mån det inte omfattas av utskottets hemställan under 2 och 3, med ändrad lydelse av övergångsbestämmelserna enligt *utskottets förslag* i det följande:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
Övergångsbestämmelser	
Denna lag träder i kraft den *1 juli* 1985, då lagen (1971: 827) om registrering av aktieinnehav och lagen (1908: 129 s. 1) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper skall upphöra att gälla.	Denna lag träder i kraft den *1 oktober* 1985, då lagen (1971: 827) om registrering av aktieinnehav och lagen (1908: 129 s. 1) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper skall upphöra att gälla.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall hänvisningen i stället avse den nya bestämmelsen.

Den som vid lagens ikraftträdande är skyldig att göra anmälan om innehav av aktier enligt 10 §, skall göra detta före utgången av *juli* 1985. Har innehavet förut anmälts enligt lagen om registrering av aktieinnehav och har det därefter inte ökat eller minskat med 50 aktier eller mera eller, såvitt avser värdepapper som enligt 4 § andra stycket skall likställas med aktier, inte ökat eller minskat med mer än 10000 kronor, behöver anmälan dock inte ske.	Den som vid lagens ikraftträdande är skyldig att göra anmälan om innehav av aktier enligt 10 §, skall göra detta före utgången av *oktober* 1985. Har innehavet förut anmälts enligt lagen om registrering av aktieinnehav och har det därefter inte ökat eller minskat med 50 aktier eller mera eller, såvitt avser värdepapper som enligt 4 § andra stycket skall likställas med aktier, inte ökat eller minskat med mer än 10000 kronor, behöver anmälan dock inte ske.

5. beträffande *sekretesslagen*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100) med den ändringen att lagen skall träda i kraft den 1 oktober 1985,
6. beträffande *aktiebolagslagen*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda

förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385) med den ändringen att lagen skall träda i kraft den 1 oktober 1985.

7. beträffande *vissa andra lagförslag*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar de i proposition 1984/85: 157 framlagda förslagen till
a) lag om ändring i lagen (1979: 750) om rätt att förfoga över annan tillhöriga fondpapper,
b) lag om ändring i konkurslagen (1921: 225),
c) lag om ändring i lagen (1949: 722) om pantlånerörelse,
8. beträffande *viss framställning till regeringen*
att riksdagen avslår motion 1984/85: 2062,
9. beträffande *fondkommissionslagen*
att riksdagen med anledning av motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om ändring i fondkommissionslagen (1979: 748), dock med ändrad lydelse av ikraftträdandebestämmelsen enligt *utskottets förslag* i det följande:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
Denna lag träder i kraft, såvitt avser 21 § den *1 juli* 1985, och i övrigt den 1 januari 1986.	Denna lag träder i kraft, såvitt avser 21 § den *1 oktober* 1985, och i övrigt den 1 januari 1986.

10. beträffande *finansbolagens bidrag för att täcka tillsynskostnader*
att riksdagen
a) med avslag på motion 1984/85: 3129 yrkande 3 i ifrågavarande del antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1980: 2) om finansbolag,
b) avslår motion 1984/85: 3129 yrkande 4,
11. beträffande *aktiemarknaden m. m.*
att riksdagen avslår
a) motion 1984/85: 2065,
b) motion 1984/85: 2183,
c) motion 1984/85: 2738,

Stockholm den 29 maj 1985
På näringsutskottets vägnar

TAGE SUNDKVIST

Närvarande: Tage Sundkvist (c), Lilly Hansson (s), Erik Hovhammar (m), Lennart Pettersson (s), Rune Jonsson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Birgitta Johansson (s), Ivar Franzén (c), Bo Finnkvist (s), Lars Ahlström (m), Sylvia Pettersson (s) och Lars Andersson (s) (mom. 11).

Reservationer

1. Väsentlighetsrekvisitet i fråga om förtrolig företagsinformation (mom. 2)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i väsentlighetsrekvisitet" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan inte finna att föredragande statsrådets argumentation på minsta sätt berövar motionärernas invändningar deras slagkraft. En sådan tidsmässig precisering av väsentlighetsrekvisitet som motionärerna föreslår skulle på ett värdefullt sätt skapa ökad klarhet för alla berörda. Risken för att en trettiodagarsgräns skulle lämna rum för några icke önskvärda transaktioner av personer i insynsställning synes samtidigt vara mycket liten. Utskottet förordar alltså att 8 § första stycket i den nya lagen utformas på det sätt som föreslås i motion 1984/85: 3129 (m).

dels att utskottet under 2 bort hemställa

2. beträffande *väsentlighetsrekvisitet i fråga om förtrolig företagsinformation*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85: 3129 yrkande 1 antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om värdepappersmarknaden i vad avser 8 § med ändrad lydelse enligt *alternativt förslag* i det följande:

Regeringens förslag	*Alternativt förslag*
8 §	
Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag får inte heller i annat fall än som avses i 7 § för egen eller annans räkning köpa eller sälja aktie i bolaget eller med råd eller på annat liknande sätt föranleda någon till handel med sådan aktie	Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag får inte heller i annat fall än som avses i 7 § för egen eller annans räkning köpa eller sälja aktie i bolaget eller med råd eller på annat liknande sätt föranleda någon till handel med sådan aktie
1. när han känner till en omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet om vilken upplysning lämnas i årsredovisning, delårsrapport eller årsbokslut, som *ännu ej offentliggjorts*, om omständigheten är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd,	1. när han känner till en omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet om vilken upplysning lämnas i årsredovisning, delårsrapport eller årsbokslut, som *avses offentliggöras inom 30 dagar*, om omständigheten är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd,

Regeringens förslag	*Alternativt förslag*
2. när han i annat fall känner till en inte offentliggjord omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet, om omständigheten uppenbart är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd.	2. när han i annat fall känner till en inte offentliggjord omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet, om omständigheten uppenbart är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd.

Första stycket gäller inte den som har sådan ledande befattning eller sådant kvalificerat uppdrag som avses i 6 § första stycket 3 eller 6 om han inte underrättats om sin insynsställning enligt 15 § fjärde stycket eller 16 §.

2. Straffbestämmelser (mom. 3)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Den av" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med motionärerna. Den allmänpreventiva effekten blir, som de påpekar, tillräcklig utan fängelsestraff när det gäller sådana brott mot insiderbestämmelserna som inte är grova.

Följaktligen föreslår utskottet att de berörda straffbestämmelserna utformas på det sätt som yrkas i motion 1984/85: 3129 (m).

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *straffbestämmelser*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85: 3129 yrkande 2 antar det i proposition 1984/85: 157 framlagda förslaget till lag om värdepappersmarknaden i vad avser 28 och 29 §§ med ändrad lydelse enligt *alternativt förslag* i det följande:

Regeringens förslag	*Alternativt förslag*
28 §	
Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter *eller fängelse i högst sex månader*, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.	Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Är brott som avses i första stycket, på grund av värdepappersaffärens omfattning eller annan omständighet, att anse som grovt, skall dömas till fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter *eller fängelse i högst sex månader*.	Den som av grov oaktsamhet bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter.

Regeringens förslag	*Alternativt förslag*
I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt första eller tredje stycket.	
För anstiftan av eller medhjälp till gärning som avses i denna paragraf skall inte dömas till ansvar.	
29 §	
Till böter *eller fängelse i högst sex månader* skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet	Till böter skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet
1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 10 §,	1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 10 §,
2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt 10 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 22 § eller 24 § första stycket 2–4,	2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt 10 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 22 § eller 24 § första stycket 2–4,
3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 § andra stycket, 15 eller 16 §.	3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 § andra stycket, 15 eller 16 §.
I ringa fall skall inte dömas till ansvar.	

3. Finansbolagens bidrag för att täcka tillsynskostnader (mom. 10)

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "vara erforderlig" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med motionärerna. Det är, anser utskottet, angeläget att grunderna för bankinspektionens uttag av bidrag från fondkommissionärer och finansbolag blir förutsättningslöst prövade enligt de riktlinjer som anges i motion 1984/85: 3129 (m).

dels att utskottet under 10 bort hemställa

10. beträffande *finansbolagens bidrag för att täcka tillsynskostnader* att riksdagen

a) (= utskottet)

b) med bifall till motion 1984/85: 3129 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Aktiemarknaden m. m. (mom. 11)

Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Ivar Franzén (c) och Lars Ahlström (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 16 som börjar med "Motionärernas önskemål" och slutar med "nämnda motionerna" bort ha följande lydelse:

Motionärernas önskemål i sak avser, som har framgått av denna genomgång, en rad frågor av central betydelse för aktiemarknadens funktion och därmed indirekt för hela näringslivets utveckling. Regeringen ägnar inte tillräckligt intresse åt dessa frågor. I den mån utredningsarbete pågår, är bristen på samordning påfallande. Regeringen visar också en uppenbar ovilja mot att samarbeta med börsstyrelsen och med parterna på aktiemarknaden. Följden blir att åtskilliga missförhållanden och ofullkomligheter, vilka väl belyses i motionerna, förblir ouppklarade. Detta är till nackdel framför allt för den stora skaran av små aktieägare, vilken under de senaste åren har vuxit betydligt. Utskottet anser att regeringen på grundval av de tre nu behandlade motionerna bör göra aktiva insatser i syfte att komma till rätta med de brister som har påtalats. Riksdagen bör göra ett uttalande av nu angiven innebörd.

dels att utskottet under 11 bort hemställa

11. beträffande *aktiemarknaden m. m.*
att riksdagen med anledning av
a) motion 1984/85: 2065,
b) motion 1984/85: 2183,
c) motion 1984/85: 2738
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Bilaga

Lagförslag 1 i proposition 1984/85: 157

Lagförslag till
Lag om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller vissa bestämmelser om handel med och förvaltning av fondpapper samt förfaranden som har samband därmed. Lagen gäller endast om inte annat föreskrivs i annan lag.

2 § Handel med och förvaltning av fondpapper skall bedrivas så att allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligen äventyras.

3 § Bankinspektionen övervakar efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

Definitioner

4 § I denna lag förstås med

1. *fondpapper:* aktie, annat bevis om delaktighet i bolag, obligation, förlagsbevis och liknande skuldebrev avsett för allmän omsättning samt andel i aktiefond,

2. *fondkommissionär:* den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979: 748),

3. *aktiemarknadsbolag:* svenskt aktiebolag som utgivit aktier som är inregistrerade vid Stockholms fondbörs eller som trätt i stället för utgivare av sådana aktier (börsbolag) *eller* svenskt aktiebolag som träffat avtal med fondkommissionär om att denne på begäran skall ange kurser på aktier i bolaget och till dessa kurser köpa och sälja aktier i bolaget (OTC-bolag),

4. *värdepapperscentralen:* Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag.

Vad som föreskrivs om aktie i aktiemarknadsbolag skall också tillämpas på emissionsbevis, interimsbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning och vinstandelsbevis som utgivits av aktiemarknadsbolag eller av någon annan i vars ställe aktiemarknadsbolaget trätt.

Om aktierna i ett aktiemarknadsbolag ägs av två eller flera med samäganderätt, skall delägare vid tillämpningen av denna lag anses vara ägare till så många av aktierna som svarar mot hans lott i det samfällda innehavet.

5 § Om en juridisk person äger så många aktier eller andelar i en annan svensk eller utländsk juridisk person att den har mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar, är vid tillämpningen av denna lag den förra moderföretag och den senare dotterföretag. Äger ett dotterföretag eller äger ett moderföretag och ett eller flera dotterföretag tillsammans eller äger flera dotterföretag tillsammans aktier eller andelar i en annan juridisk person i den omfattning som angetts nu, är även den sistnämnda juridiska personen dotterföretag till moderföretaget.

Har en juridisk person i annat fall på grund av aktie- eller andelsinnehav eller avtal ensam ett bestämmande inflytande över en annan juridisk person och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är den förra moderföretag och den senare dotterföretag.

Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en koncern.

6 § Följande fysiska personer, som har särskild möjlighet till insyn i ett aktiemarknadsbolag, anses enligt denna lag ha *insynsställning* i bolaget:

1. styrelseledamot eller suppleant i bolaget eller dess moderföretag,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om han normalt kan antas få tillgång till förtrolig information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
4. revisor eller suppleant i bolaget eller dess moderföretag,
5. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock ej kommanditdelägare,
6. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra förtrolig information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst fem procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 11 § första stycket 1–3.

Bankinspektionen skall på begäran av bolaget eller dess moderföretag pröva frågan om befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 3 eller 6.

Bestämmelser till skydd mot obehörigt utnyttjande av förtrolig företagsinformation

7 § Har en svensk juridisk person beslutat att till en vidare krets lämna ett offentligt erbjudande om förvärv av aktier i ett aktiemarknadsbolag eller har frågan om ett sådant erbjudande väckts i den juridiska personens styrelse eller hos någon annan som kan fatta beslut om erbjudandet, gäller följande. Den som fått kännedom om beslutet eller den väckta frågan i sin egenskap av arbets- eller uppdragstagare hos den juridiska personen, aktiemarknadsbolaget eller något av deras moderföretag får inte för egen eller annans räkning köpa eller sälja aktie i aktiemarknadsbolaget eller med råd eller på annat därmed jämförligt sätt föranleda någon annan till sådant köp eller försäljning innan erbjudandet offentliggjorts eller den väckta frågan om offentligt erbjudande förfallit. Är den juridiska personen också ett aktiemarknadsbolag skall motsvarande gälla beträffande köp eller försäljning och föranledande till köp eller försäljning av aktie i detta bolag.

Första stycket gäller även annan fysisk person som känner till beslutet eller den väckta frågan och som har andelar eller aktier i den juridiska personen eller aktiemarknadsbolaget, om innehavet utgör minst fem procent av samtliga sådana andelar eller aktier eller har ett röstvärde som motsvarar minst fem procent av rösterna för samtliga sådana andelar eller aktier.

Vid beräkningen av innehav enligt andra stycket skall de andelar eller

aktier som ägs av den som är andels- eller aktieägaren närstående enligt 11 § första stycket 1–3 räknas med. Även lott i samfällt aktie- eller andelsinnehav skall räknas med på det sätt som sägs i 4 § tredje stycket.

8 § Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag får inte heller i annat fall än som avses i 7 § för egen eller annans räkning köpa eller sälja aktie i bolaget eller med råd eller på annat liknande sätt föranleda någon till handel med sådan aktie

1. när han känner till en omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet om vilken upplysning lämnas i årsredovisning, delårsrapport eller årsbokslut, som ännu ej offentliggjorts, om omständigheten är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd,

2. när han i annat fall känner till en inte offentliggjord omständighet i bolagets eller dess moderföretags verksamhet, om omständigheten uppenbart är ägnad att väsentligt påverka kursen på bolagets aktier när den blir allmänt känd.

Första stycket gäller inte den som har sådan ledande befattning eller sådant kvalificerat uppdrag som avses i 6 § första stycket 3 eller 6 om han inte underrättats om sin insynsställning enligt 15 § fjärde stycket eller 16 §.

9 § Bestämmelserna i 7 och 8 §§ gäller inte för befattningshavare hos fondkommissionär i fråga om köp eller försäljning för fondkommissionärens räkning av aktier i ett OTC-bolag, till vilket fondkommissionären står i ett sådant avtalsförhållande som avses i 4 § första stycket 3.

Bestämmelserna utgör inte heller hinder för

1. befattningshavare hos fondkommissionär att i annat fall utföra köp- eller säljorder i fondkommissionsrörelsen,

2. köp då omständigheten är ägnad att sänka kursen eller försäljning då omständigheten är ägnad att höja kursen,

3. försäljning av aktier som tillhör ett konkursbo.

10 § Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till värdepapperscentralen.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte

1. innan den som avses i 6 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 15 § fjärde stycket eller 16 §,

2. om innehavet inte uppgår till 50 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 4 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 10000 kronor,

3. om ändring i innehavet efter senast gjord anmälan inte uppgår till 50 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 4 § andra stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 10000 kronor,

4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att aktiens nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp,

5. interimsbevis som erhållits i utbyte mot annat värdepapper som avses i 4 § andra stycket.

Av 11 § framgår att anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav.

11 § Vid tillämpning av 10 § skall följande aktier i bolaget anses som den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige,

2. omyndigt barn under den anmälningsskyldiges vårdnad,

3. juridisk person, över vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande och med vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 eller 2 eller flera av dem tillsammans har en väsentlig ekonomisk gemenskap som grundas på andelsrätt eller därmed jämförligt ekonomiskt intresse.

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i detta, behöver anmälan endast göras av en av dem.

12 § Anmälan enligt 10 § skall innehålla uppgift om

1. den anmälningsskyldiges namn, personnummer och adress,
2. bolagets firma,
3. vilket slag av insynsställning den anmälningsskyldige har,
4. antal eller värde och olika slag av aktier som den anmälningsskyldige tillsammans med närstående enligt 11 § första stycket 1–3 äger i bolaget,
5. storleken av ökningen eller minskningen av aktieinnehavet,
6. tidpunkten för ändringen eller ändringarna,
7. vilken persons aktieinnehav som ändrats och i förekommande fall dennes släktskap med eller anknytning till den anmälningsskyldige.

13 § Anmälan om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall göras senast 14 dagar efter det att

1. aktie i bolaget inregistrerats vid Stockholms fondbörs eller sådant avtal som avses i 4 § första stycket 3 antecknats hos bankinspektionen,
2. insynsställning uppkommit enligt 6 § första stycket 1, 2, 4, 5 eller 7 eller den som avses med 6 § första stycket 3 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 15 § fjärde stycket eller 16 §,
3. den anmälningsskyldige förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet,
4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som avses i 11 §, innehar, förvärvat eller överlåtit aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

14 § Värdepapperscentralen skall senast dagen efter det att anmälan enligt 10 § mottagits sända uppgift om dess innehåll till bankinspektionen och till bolaget.

Anmälan eller en kopia av den skall hos bolaget hållas tillgänglig för var och en. Den som vill har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en kopia av anmälan eller del av den.

15 § Aktiemarknadsbolag skall utan dröjsmål upprätta och fortlöpande föra en förteckning över sådana arbets- eller uppdragstagare i bolaget som avses i 6 § första stycket 1–4 och 6.

Bolaget skall genast lämna en kopia av förteckningen till bankinspektionen och underrätta denna så snart någon ändring i förteckningen skett.

Förteckningen eller en kopia av den skall hos bolaget hållas tillgänglig för var och en. Den som vill har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en kopia av förteckningen eller delar av den.

Bolaget skall genast skriftligen underrätta den som upptagits i förteckningen på grund av bestämmelsen i 6 § första stycket 3 eller 6 om dennes insynsställning och anmälningsskyldighet. Kopia av underrättelsen skall samtidigt sändas till bankinspektionen.

16 § Aktiemarknadsbolags moderföretag skall utan dröjsmål upprätta och fortlöpande föra en förteckning över dem som har sådan ställning i eller sådant uppdrag för moderföretaget som avses i 6 § första stycket 1–6. Bestämmelserna i 15 § andra–fjärde styckena skall tillämpas även på moderföretaget.

Skyldighet att upprätta avräkningsnota

17 § Vid köp eller byte av fondpapper skall avräkningsnota upprättas samma dag som avtal därom slutits.

Har avtalet avslutats i kommission skall en särskild avräkningsnota upprättas beträffande uppgörelsen mellan kommissionären och den för vars räkning kommissionären handlat (kommittenten).

Avräkningsnota skall upprättas på särskild blankett. Formulär till sådan blankett skall fastställas av bankinspektionen.

18 § Avräkningsnota skall om ej annat följer av andra stycket upprättas av säljaren vid köp och av vardera parten vid byte.

Är fondkommissionär, för egen eller annans räkning, part i avtalet skall avräkningsnota alltid upprättas av honom.

19 § En avräkningsnota skall innehålla uppgift om

1. kontrahenternas namn och adress,
2. vilken dag avtalet ingåtts,
3. det antal och de slag av fondpapper som omsatts,
4. köpeskillingen eller avtalat värde på de fondpapper som omsatts genom byte och vid bytet avtalad mellanskillnad,
5. vem som upprättat notan.

Har avtalet avslutats i kommission skall detta anges i avräkningsnotan. Är kommissionären inte fondkommissionär skall även kommittentens namn och adress anges i avräkningsnotan.

20 § Den som upprättat en avräkningsnota skall inom tre dagar sända en kopia av notan till motparten i avtalet. Har en fondkommissionär handlat för någon annans räkning skall en kopia av notan inom samma tid sändas också till kommittenten.

En fondkommissionär skall under minst tio år på betryggande sätt förvara de avräkningsnotor, som upprättats av denne.

21 § En fondkommissionär skall, på sätt bankinspektionen beslutar, lämna inspektionen uppgift om innehållet i de avräkningsnotor som upprättats.

Bestämmelser om viss förvaltning av fondpapper

22 § Den som yrkesmässigt förvaltar fondpapper för någon annans räkning är skyldig att på begäran av bankinspektionen lämna inspektionen uppgifter om förvaltningen. Detta gäller dock inte om förvaltningen är särskilt reglerad i annan lag.

23 § Finner bankinspektionen att förvaltningen bedrivs i former som otillbörligen äventyrar enskildas kapitalinsatser eller annars är otillbörliga mot uppdragsgivare, får bankinspektionen skriftligen uppmana förvaltaren

att rätta till missförhållandet på det sätt som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om förvaltaren inte följer uppmaningen, får bankinspektionen i särskilt beslut göra anmärkning om missförhållandet.

Bestämmelser om bankinspektionens utredande verksamhet

24 § Om det finns anledning anta att en bestämmelse i 7 eller 8 § överträtts, får bankinspektionen begära in uppgifter i utredningssyfte. Inspektionen får begära in sådana uppgifter av

1. den som finns anledning anta har gjort överträdelsen,
2. det aktiemarknadsbolag vars aktier överträdelsen gäller,
3. den juridiska person som lämnat det offentliga erbjudandet om aktieförvärv,
4. moderföretaget till det aktiemarknadsbolag som avses i 2 eller till den juridiska person som avses i 3.

Finns det anledning anta att någon har överträtt andra bestämmelser i denna lag och är överträdelsen belagd med straff, får bankinspektionen i utredningssyfte också infordra uppgifter av denne.

Registrering av aktieinnehav

25 § Bankinspektionen skall föra register som innehåller anmälningar som gjorts enligt 10 § (*insynsställningsregister*).

Uppgifter i insynsställningsregister avseende sådant aktieinnehav som inte längre omfattas av anmälningsskyldighet får avföras ur registret. Uppgifterna skall dock bevaras i minst tio år efter det att de avförts.

Hur man överklagar beslut

26 § Bankinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen genom besvär.

Vite

27 § Om någon inte fullgör sin skyldighet enligt 21 §, 22 § eller 24 § första stycket 2–4 får bankinspektionen förelägga vite.

Ansvar

28 § Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Är brott som avses i första stycket, på grund av värdepappersaffärens omfattning eller annan omständighet, att anse som grovt, skall dömas till fängelse i högst två år, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Den som av grov oaktsamhet bryter mot förbud enligt 7 eller 8 § skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

I fall som kan antas sakna betydelse för allmänhetens förtroende för värdepappersmarknaden eller som annars är ringa skall inte dömas till ansvar enligt första eller tredje stycket.

För anstiftan av eller medhjälp till gärning som avses i denna paragraf skall inte dömas till ansvar.

29 § Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 10 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt 10 § eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 22 § eller 24 § första stycket 2–4,

3. underlåter att iaktta åliggande enligt 14 § andra stycket, 15 eller 16 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

30 § Till böter skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att inom föreskriven tid upprätta avräkningsnota enligt 17 §,

2. underlåter att fullgöra åliggande enligt 20 eller 21 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Förverkande

31 § Vinning av brott enligt 28 § skall förklaras förverkad om det inte är oskäligt.

Åtal

32 § Allmänt åtal för brott enligt denna lag får väckas endast efter medgivande av bankinspektionen.

Kostnad för tillsyn

33 § För att täcka kostnaden för bankinspektionens övervakning enligt denna lag skall fondkommissionär och Stockholms fondbörs årligen betala bidrag enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985, då lagen (1971: 827) om registrering av aktieinnehav och lagen (1908: 129 s. 1) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper skall upphöra att gälla.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall hänvisningen i stället avse den nya bestämmelsen.

Den som vid lagens ikraftträdande är skyldig att göra anmälan om innehav av aktier enligt 10 §, skall göra detta före utgången av juli 1985. Har innehavet förut anmälts enligt lagen om registrering av aktieinnehav och har det därefter inte ökat eller minskat med 50 aktier eller mera eller, såvitt avser värdepapper som enligt 4 § andra stycket skall likställas med aktier, inte ökat eller minskat med mer än 10000 kronor, behöver anmälan dock inte ske.

Innehåll

Ärendet ... 1

Sammanfattning ... 1

Propositionen ... 2
Huvudsakligt innehåll ... 2
Förslag ... 2

Motioner ... 3

Uppgifter i anslutning till motioner om aktiemarknaden ... 4
Bestämmelser om allemansfondernas styrelser ... 4
Vissa utredningar ... 4
Vissa regler rörande fusioner genom aktieförvärv ... 5
Föreskrifter om information från börsföretag ... 5
Tidigare riksdagsbehandling av frågan om vissa riktade emissioner ... 6

Utskottet ... 7
Inledning ... 7
Förbud mot insiderhandel ... 8
Finansbolagens och fondkommissionärernas bidrag för att täcka tillsynskostnader ... 12
Aktiemarknaden m. m. ... 13
Hemställan ... 16

Reservationer ... 19
1. Väsentlighetsrekvisitet i fråga om förtrolig företagsinformation (m) 19
2. Straffbestämmelser (m) ... 20
3. Finansbolagens bidrag för att täcka tillsynskostnader (m) ... 21
4. Aktiemarknaden m. m. (m, c, fp) ... 21

Bilaga
Lagförslag 1 i proposition 1984/85: 157 (lag om värdepappersmarknaden) ... 23

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1985